

N. 43.

Sestdeenā, 27. Oktōber (8. November.)

Maska par gaddu: Mahjas weesīs 1 rubl., pastes nanda 60 kop.

1873.

Sinna laffitajeem.

Mahjas weesīs arri nahkoschā 1874tā gaddā ar Deewa palihdsibū zerre sawu zellu staigaht, kā lihds schim un tadeht laffitajeem pee laika to sinnu dohd, kā apstelleschanas un maska paleek pa wezzam, — lai gan Mahjas weesīs pats dohma zil eespehjams, labbotees, — pahr ko us preeschhu warrefim skaidralas sinnas doht. — Luhdsam tik, lai loffitaji pee laika sinnamās meetās sawas addresses usdohd, kā lai warram eespeht wissu pehz lahtas eetaisht, kā lappa ikneddet' hes laweschanas warr sawu zellu riitigi staigaht.

Mahjas weesa apgahdataj i.

Rahditaiss.

Gekschsemies sūnas. No Nihgas: Busch gr.-druckatava, — Kreewu Alessander-gimnasiūs un Missiones lappas. No Tehrpatas aprinka; pahr nabbagu namma Luunjas dr. No Selgawas; Steffenhagen mīrijs, — Mojskaļas; dselju-žehs, — Dundagā: jauns mahzitajs. No Pehterburgas; pahr strandeo luggi Bar. No Samaras; pahr slep-kamību. No Kertschas; kamsin ismellešchanā. No Dēffas; pahr angstu weesi. No Kihwas; blehīgīe Turfmeni.

Arienuies sūnas. No Wahzijas; daichadas sūnas. No Frānzijs: pahr waldineka isiviehlešchanā. No Spanijas: pahr Karliju dum-pochauhā. No Nohmas: pahwesta bēdas. No Konstantīnopolē: strībīs ar Austriju beigts. No Austrijas: Iestādē pabeigta. No Abissinijs: jaunais īchniņš breesmīgs. No Dienw.-Amerikas: Jejuteim patvehrums Ekvadoras valstē.

Jaukalabs sūnas.

Par linnu pahdrobshānu un pirkshānu. Mahzitaju truhī. Zabba atbilde. Preessh Žērus draudēs bērnu namma Pehterburgā. Felelkumā. Wijolēls. Graudi un sedi.

Gekschsemies sūnas.

No Nihgas. Vids. gubernijas awises finno, kā teem pasībstameem grahmatu pahdewejeem, brahke m. K. un M. Busch, no waldischanas atwehlehts, sawu paschu grahmatu-druckatavu eetaisht tā pa-schā nammā, kār winau grahmatu bohde.

Latweeschu beedribas nammam blakam schinni neddelā eesahla buhweht schejenes Kreewu Alessander-gimnasiju, to lihds schim turreja nohmatā ehā.

Buhs atkal stalts nams, kas puselkohs to mahju strehki pee pascha Wehrmannā dahrsa.

Latweeschu awises finno, kā nahkoschā gaddā atkal tilschohi isdohtas Latweeschu wallodā tāhs „Missions-lappas“ no Verdawas, kas jau tās gaddos 1860, 1870 un 1871 tilka isdohtas. Tag-gad winau isgahdaschanu latvisķā wallodā usneh-mees Kalzenawas mahzitajs T. Döbn er.

No Tehrpatas aprinka. Iggauku awise „Eesti Postimees“ finno tā: Isgahjusčā pawassarā Luunjas draudē eesahla buhweht draudjes nabbagu nammu un 12trā September to jau eeswehtīja. Ģe-swehtīschanas runnu turreja mahzitajs Franzen no Tehrpatas. Nams irr brangi eeriklehts, kā jau preesch ta mehrka waijadfigs. Ēhā patte irr 9 af-fis garra un 5 af-fis platta. Luunjas muishas dīsimilungs baron Nolken wissu to pee buhwechanas waijadfigu materiali dāhwīnājis un bes tā wehl par sawu masku usturra daschus nabbagus. Schis leels-fungs tejenes kādim jau pasībstams par tādu, kas labprāht un mihligi palihds tur, kār palihdsba wai-jadfiga. Arri pagasta waldischana un saimnieki pa-lihdsjeuschī zil spehdami. Tik ween noschēlojam,

kas pats labvarrigais leelskungs, slimmikas deht newarre, a pee namma eeswehltishomas klaht buht. — Nahrotum gan sinnaht, woi tahti un zit tahti nabbagu nammi atrohdahs arri Widsemmes Latveeschu aprinkis un wai kur taisahs tahdus sagahdah.

No Jelgawas. 17tä Oktober te nomitra kungs, furra wahrds wisseem Latveescheem labbi pasihstams un pee teem gohda stahn. Ics irr fchejemes grahmatu drukkatajs Johann Fried rich Wilhelm Peters-Steffenhagen, furra tehwa tehws Jahnis Fridrikis Steffenhagen jau preelch wairak la simts gadbeem par grahmatu drukkataju schinni weetä no metees un pats virmai, ar wezzo Stenderu cohpa, leeliski eefahzis par Latveeschu ralstineezibz gahdah. Lai gan torei Latveeschu starpa warreja buht mas lassitaju, tomehr abbi schee Latveeschu draungi netau-pija weens laiku un ohtris naudu, preelch Latveescheem sagahdavami tahdus ralstus, kas tohs ne-ween garriga, bet arri laizigā atshschana warreja zillaht un waddiht tai zellu, pa furru tee zittahm jau wairak us preefschu tilfuschahm tantahm warreja paklat steigtes. Ladeht lai arri Steffenhagena wahrds pee Latveeschu tautas paleek nepeemirstamā gohda-peeminnā us wehlakahm pa-audschm. Preejajames, lai Steffenhagena wahrds un drukkatawa wehl us preefschu pastahwehs, jo arri scha nupat Aizgahjuscha dehls sawa tehwa gaitu irr usnehnis.

Wehl no Jelgawas. Jelgawas-Moschaiskas dselz-zelsch jau gattaws, par derrigu apstiprinahits un 20tä Oktober eeswehltihs, pee la eeswehltishanas-runnu turrejuschi papreelch Kreewu mahzitajs un pebz Kursemmes generalsuperintendentes kungs Lamburg. Taggad tik no augstakas waldischanas sagadama ta atwehleshana, pa scho zellu braukt. — Tahs 4 jaunas stanzijs, schinni dselz-zellu gabhalā irr Lipstu muischa Rehne, Wezz-Aluze un Rubba. Mums wehl paleek ta wehleschanahs: laut jel drishsumā arri peedishwotu to dselz-zellu no Moschaiskeem teesham us Bruhschu rohbeschahm, pa furru tad ahtaki un weeglaki warretum tik us ahrsem-mehm paweesotrees.

— Dundaga par mahzitaju aiseeschoht lihdschinnigais Wentezvils mahzitajs Fr. Berndt.

No Pehterburas. Vahr to fuggi „Bar,” kas — la preefschēja Nri. stahstijam, — us Ladoga esera nogrimmis, taggad siuno, la ta ismellefchana effoh pabeigta. Lihds schim irr iswilkti 85 lihti un tee, kas weh! sihmejomi, effoh Pehterbura pilssehtas preefschneela namma nolisti, lai raddi un pasihstamee tohs warretu atraft. Ta fugga kapteins effoh teesahm padohts jo tas ween, pee wiffas tahs nelaimas par wainigu atrafts. Fuggis pats ar effoh no iuhdens izzelts.

No Somaras siuno, la Petrowskas aprinkisahds wihrs, mahrdā Kondratjew, no aplama tizihas eemebla skubbinahits, sawu 5 gaddus wezu mētinu noslaktejis.

No Kertschwas (Krimmā), tohs „Odeffas wehstihm” rassitihs, lai tar cohpa ar muhsu slaweno generali Toilebenu diwi Bruhschu inscheneeru offizeeri, kapteinis Andrea un pakkawneeks Adlers, effoh atbraukuscht, apzeetinatas weetas tur apskattib, kas teem arri no muhsu waldbas effoh atwehlehts. Winnu waldbiba tohs suhtijuse, lai Kreewijas apzeetinatas weetas aprangeht un par tahm sinnas jafrabjoht, tapebz, lai ta sagattawojtees us Wahzijas rohbeschu apzeetinafchanu. Tee nahkuschi pirms us Kertschu, Kreewijas wissjaunalo apzeetinato weetu, furru generalis Todlebens buhwejis, lam Ciropā schinni lecta leela slawa. Kertschu apskattidami sweschneeli effoh deesgen pabrihnejuschees par tahs brengeem un kretneem apzeetinajumeem, la arri par winnu lohti labbu artilleriju (leelgabbaleem). Wissi schee leelee buhwes-darbi effoh Kreewijas waldbai tik 10 milijonus rubtu mafkajuschi, furru summu tee par lohti semmu turroht.

No Odeffas 16tä Oktober raksta ta: Kehnischiga Augstiba, Anglu prinjis Alfreds, Edinburgas erzogs swetildeen pullst. 4 pehz pufsdeenas ar Keisera fuggi Liwada te atbrauja, pawaddihs no general-adjatanta Lemela un zitteem jaugsteem fungem. Pilssehtas waldbineki augsto weesi fanemdam, tam pafneedsa fahl’ un maiši un turflaht to usrunnaja: „Odeffas pilssehta eelsch Jums, augstais prinzi, opswieizinga Anglijas waldbidama kehninga-namma prinzi, furra walsts ardeles-buhschana ar mums zeeti heedrojabs un apswieizinga arri muhsu mihta augsta Waldineeka lohti mihlojamas weenigas meitinas nahlamu laulibas draugu. Luhdsam kehničku augstibu, fanemt to pafneegtu fahl’ un maiši, kas pehz Kreewu eeradduma nosihme tohs wahrdu: „Effi swetinahs, augstais weesi!“ Ku tad swetis augstais weesis, kas ar faru apmekleschanu muhs pagohdinajis un tizzi drohsci, la muhsu Keisera militas preeks irr arri Winnu pawalstneeku preeks.“ — Prinjis par to winnam parahditu gohdu firsnigi pateizahs apmelleja wehrā leekamas weetas un walcarā pee general-gubernatora bij us malti. — Wehl tai paschā walcarā prinjis pa dselz-zellu aibrauzahs us Wolotschisku. Bet tamehr Odeffā bij, tamehr wiffas tahs eelas, fur winsch brauza, bij pilnas gawiledamu lauschi.

No Kihwas. Awijses stahsta, la tai nilnā laufschana 15tä Juli Kihwas karra neveen Turkmenei wihi lahwuschees, bet arri feewijsas bijuschas pullā. Tahs effoh gan palikkuscas aib karrawihi pulksam pakkā, tohs ewainotohs un krittischobs fanemt, bet tak zittas tilfuschas zaur Kreewu lohdehm noschautas. Tat paschā deena Turkmeneem, las arween jahtschus eet karra, bijuschi arr jahtneeki. Scheem jahtneeki bijis las darbs, Kreewu Ichnijahm zauri laustees, lai jahtneeki buhtu weeglaka pee-eeschana. Schee jahtneeki jau eepreelch

us nahwi fataisjuschees un mussahs jeb winnu preesteri pahr teem Deewu aisluhguschi.

Wehl no Kihwas ralsta, fa effoht ismussuchi wifsi tee Turkmeni wezzajee, fo generalis Kaufmann bij pawehlejis naturecht kihlam, lamehr Turkmeni to wiameem usliku karra-strahpi buhs nomafasjuschi. Lillai trim ta behgschana now isderufehs, jo pakkat-dsikhamees Kreewi tohs noschahwuschi. — Turkmeni pehz tam tuhlin atsal nemeeru fazehluschi kahna walsté un tohs tur apkahrt dsikhwodamus Karakalskus isloupijuschi. Tee paschi arri tohs wehrus, kas Persiju wehl nebija fasneeguschi, zetta no-kahwuschi. — Kahna brahlis, fo Seihweeschi fohti mihtoh un kahns pais tapehz eenihdoh, effoht atanahzis Kreewijâ dsikhwoht, bishdamees, fa brahlis to nenogallina.

Ahrsemmes finnas.

Do Wahzijs. Wahzu keisars Wilhelms zweits un wessels no sawas Wihnes zeemoschanahs mahjâ pahrdrauzis un us mahjahm draukdams apmeklejis sawu swaini, Hollandes prinzi Tridrik, Muskaras pilli. Keisaru, Wihne buhdamu, effoht wairak reissas apmellejuschi Dahau trohna-mantineels un mantineze un tapehz dohma, fa tee buhfschoht runnajuschi par Seemetu-Schleswigas atboshchanu Dahneem, fa tas meera-nolihgumâ starp Bruscheem un Austrischeem 1866 ta gaddâ tizzis norunnahs, bet lihos schim Wahzija to wehl naw peepildijuse. Par tautas weetneku iswehleschanu, zit lihos schim sinnams, runnajoht jasalka, fa brihwprahktigo partija pahr zittahm wirfrohlu dabbujuse un garrigenee-keem Steinas pawalsté un Schlesija effoht paplahni isgahjis, lai gan slipri ween jaw eepreelfchus us wehleschanu hija riklojuschees. Kattolu basnizas preefschneek, waldibai gribbedami spihleht, dauds Bruscheu draudses ne-effoht mahzitajus wehl eezechuschi un tahdâ wihse dauds draudses bes sawa dwehselu ganna palikkusches. Bruscheu waldiba effoht novohmajuse nahloschâ tautas weetneku sapulze lift preefschâ preefsch apspreschanas to preefschlik-fumu par „laizigu laulib“ (Civilehe,) un zeroht, fa zaur to fattolu mahzitaji tik dauds wairs waldibai nebuhschoht prettotees.

Do Franzijs. Frantschi dohmoja un runnaja, fa Wahzu karra-spehls wianus speedis fa smagga nastä, fa newarrejuschi wassigi lohzitees un grohsitees; bet nu jau senn Wahzeeschi no wiameem aissgahjuschi un fur wehl lahdus tee dsird wahzifli runnajam Franzijs, tur tee to dsenn fa sunni dsenn katti un — tomehr Frantschi atsal suhdsahs un schehlojahs, fa ne fa newarroht pee meera tift. Kas tad nu wehl teem truhst? Truhst weenprahktiba, schi dahrga manta, kas jau truhst ne-isfakkam dauds weetas. Schi weenprahktiba truhst pee waldineku iswehleschanas. Dauds irr, kas to gohdu gribb un fatram, fa jau reis fazzijam — irr saws pulss, kas wianam peekricht. Grahfs Schambors, lam wissa

preesteriba valhds ar fwichtstaigoschanahm un fw. Sumprawa ar brihnischlahm parahdischanahm valhga gahja, gan zerreja un zerre pee ta gohda tift, bet tas lehnina trohns tik glums, fa ne ar zimdeem to wehl newarr satwert. Bet latris, fa falka, drohfschi zerre pee farva mehrka tift, jo lehninneeli jau luhds Parishes pilseftas waldischanu, lai wiameem wehle buhweht gohda-wahrtus, pa kurreem lehnisch Indriks V ee-eefchoht Parishé un tam jau kabbata us lappas ussíhmeti tee wihi no favejeem, fo par gubernatoreem eezelschoht. Generalis Schanzi atsal karaksta skaistu runnu, fo turreht us laubim, tad wiaw pehz Mak Mahona eezelschoht par republikas presidenti un ta latris strahda preefsch sevis un us sawu laimi. Paschi Parishneeli arr gaiba, kaut weenreis ta leeta buhtu galla scha wai ta. Bet fa falka, taggad schi buhfschanu ta effoht fareschgejuhs un sapinkejuschi, fa nesinnoht, fur gallu atrast.

— Raug schè, nupatt pahrnahl no Franzijas zittadas finnas uu schahs finnas fehniyneeku zerribu isahrda paviffam. Un las to isdarrija? Pats grahfs Schambors ween. Winsch taggad lahdam sawam nahloschâ laika ministeram preefuhitiis sawu lehnischku manifesti, furâ winsch isstabla, us lahdus wihsi winsch waldischoht, prohli pa wezzam, fa jaa zitturets Bourbonista waldisjuschi. Winsch atmelt ihsto Franzijas karrogu un pagehr gohda zeit Bourbonista balto karrogu, negribb arti parlamente jeb tautas sapulzi, bet wissu waldischanas warru naturecht sawâ finna un spehla ween; no lauschn teesbas ne wahdu nepeeminn, bet runna tik no tahs warras, kas lehninam no Deewa schehlastibas dohta un t. pr. Ihsus wezu laiku putnis, las no taggadeja laika-garra un no jaunahm eerikschm neko negribb finnaht. — Te nu pascheem lehnianekeem azzis atwehrahs un tee dsirdeja, fo ne bij wis eedohmajuschi. — Sinnams, fa nu Schambors jeb Indriks V pee malas mettams, pastelletee lehnina ratti ja-atstabji puhs darba un jadohma us to, las nn buhtu darmas. — Tad nu schinni brihdi republikaneescheem wirsrohfa un tee apneahmuschees ty leeta lift us lahdus wihsi: wian spreesch: Mak Mahona presidenta ammatu nolitt us nahfameem desmit gaddeem un schi spreediumu tautas sapulzei lift preefschâ. Kad tautas sapulze to buhs apsiprinajuse, tad taggadejee ministeri atstabees no sawa ammata un presidents Mak Mahons pats iswehlehs sawu ministeriju. — Tik taht schim brihsham ta waldineeka buhfschana gahjuse, — bet wehl ta naw galla, wehl bes maisschanahs nepaliks; jo fur tad paleek Bonapartisti un atsal Orleansisti, kas lihos schim gan bij ar Schamberu weenojuschees? — bet kad tas sawu gandrihs jau nokertu putnu palaidis wassa, kas sinn, woi tod wian atsal nedohsees us kerchani, sawu laimi isprohweht? Un tad Luis! Tas gan wehl masiasch, — bet fallams wahros mahzo, fa mass zinnihts apgabschoht leelu wesumu.

No Spanijas. Schinni nelaimigā walstē wehl ariveenu brahku karsch wissai semmei par poħstu ploħ-fahs, un meers un fahrtiba tur wehl nema negribb rastees. Tē nu skaidri warr redseht, kahdi augli no garrigueku waldischanas un tautas apgaismoschanas aisturreschanas wehlakahm audsehm nah. Kamehr Burboni (paðsikta ī-ħinna familija) Spanija walbija, tamehr garrigueki tur bija tee ihxte maldneeli; wiñi darriga, kas teem ween patifikhs, un itt brangi mahzeja tautu few kalpinah un salda garra meegħā eemid-si-naht. — Walibai seemelös wairak lā 23,000 leels karra-spehks, bet tas to mehr wehl nespnejj Karlistu dumpi apspeest. Karlistu leelakais spehks stahw Estella, Nawarras pawalstē, kur arri wiñnu "keh-nijsch" (Don Karlosu Karlisti ta' meħds nosaukt) at-rohnahs. Wiñneem schinni deenās effoħt laimejees wesselu fuggi ar karra mantahm dabbuħi, kas bija strandehs un bes kaudim, kur pawissam bijuħas kahdas 5,000 flintes un milijons patronu, un weens leelgabbals, par ko tee lohti preezajotees, un leelotees, ka pats Deen wiñneem f'cho palihosbu pefuhtijis, jo nu warreschoht peezus jaunus batalonus iż-riħloħt, — par kauschi truhlumu tee nebehħdajoh. Tapat Kartagenas pilssejha wehl atroħnah dumpineetu roħkās, lai gan waldbineki to no semmes pusses gluschi eesleħgħuschi. Dumpineeku karra-fuggi, kas ns laupiħanu bija juhrā dewiħshees, effoħt 6 andeles fuggus farwās roħkās dabbjuħuschi un no teem isħetrux oħstā eewedduschi un diwus, kas segetu fuggi bijuħuschi, pawissam islaupitus aħru pusses oħstas us juħras atħażju ħuschi. No f'cho isħetru sakko luggu iħpaċċekeem dumpineeli prassofit par-karri luggi l-ħds 15,000 rubl., jo zittadi f'hee lugħus paturreſchoħt. Bet deesin, wai tas wiñneem is-dohsees, jo waldbas karra-fuggi tur tagħġad oħstas presejha nostħażju ħees un nelaisħ dumpineekus aħra. No wissahm puissiem apstaħteem un eesleħgħtem dumpineckeem gan buhs ja-padoħdahs. Ja nu Spanija ī-ħinnejek paturretu wiż-żroħlu, tad wezza Burboni zilts atkal naħķu goħda.

— Lassitaji gan atmimnejħ, ko agrak stahsjam pahr to kattolu preesteri Santa Krūz, kas bij dumpineeku barru waddons un leelais assinu-funx. Agrak tas palihosseja Karlisteem, bet pehzak mettahs pats us sawu roħku kaudams un laupidams. Bet tā uż sawu roħku tam ilgi nelaimejahs, arri Karlisti fahfa wiñnu dsennah, tamehr tas no wiñneem trenkħi, pehzak behga us kahda fugga un dewahs us Deen-widdus Ameriku. Bet arri iur fleplawam ne-is-dewahs labbi. Keb Bucnos-Čhr pilssejtā bij ajsnajzis un mahjwekk apmettes, tad turrenes kaudis to jau bij faohħuschi un mahzahs weesnizzi wiñsu ar warru. Biħdamees, ka kaudis wiñnu fapleħijskoħt, tas no turrenes is-behga un eelihha kahda peena-pagrabba. Oħra deenā tas dewahs atkal probjam us Montevideo pilssejha. Bet tilf ko tur tikkä sinnams, ka tas-

preesterihs burlaka pee wiñneem, tad tikkä atkal farsti peħz ta meddiħts. Nefinna ja waixahs atkal zittu ko darriħts, ka behgt. Dewahs us oħstu un fuggi eelsħa, kas ne-ilgi għażja juhrā. Tur nu peld pa juħras wiñsu tas breeħmigais, ko zilweziba fuwa widdu wairs negribb zeest, bet ko ta isspħażju fuħżeen un tam laikam buhs ja-apmettahs kahda Australijas falla pee taħdeem mesħoneem, kas fuwi brahku a-fini is-weiħi dserr, — jeb tur, kur Anglija fuwus geetumneekus aissulta.

No Nohmas. Wezzais pahwests pats jau fahloħt nomannih, ka us sawu laiżigu warru wairs newarreschoħt żerreħt. Ko kaf arri tee Burbonisti Granzijsa naħķu pee waldischanas, tad teem pascheem jau deesgan buħtu ko turretees prett fawwem spez-żigeem eenaidneekem teem republikaneescheem un Bonapartisteem un ta wiñneem neħad ne attliku laika, Italijsa pahwesta laiżigu walstī atkal zelt us fah-jahm. Ko eedohħmadamam swieħtajam teħwam pa-leefloħt behdigli ap firbi. Tad weħl errestibas pa-leefloħt jo leelas, kaf eedohħmajoh pahr to weħstniżi, ko laibis pee Wahijijs Leiferu un pahr f'ha wiñnam nepeenemmig u tħalli. Antonellis, pahwesta roħkas-ministeris, masga sawas roħkas nevainiħas-uhdeni, leelidamees, ka wiñiħi no ta rafxa neħo neħinnoħt, to effoħt pahwests darrijis no sawas galwas ween. Taħħas runnas atkal kaitina wezzu teħwu til taħt, ka labprah buħtu Antonellim dewihs atħawku. Arri tas wiñneem ne buxt nepathloħt, ka Jesuiti til mee-riġi taħwux fuwus floħsterus un wiñnu qammu noxent, — tur effoħt derriji kahdu labbu troħiġi taifħi. Bet f'hee teħlini deesgan għidri. Tee doħma: ja troħiġi taifħi, tad muħs swieħħus is-sweedihs un tad paspeħħiżi weħl ir to schħlowani, ko kroħni is-ħolha. Tadebbi arri wezzais teħwus fazzijis: „Taħdi wiñni wiċċi irr; mitteż-zeem deesgan plattas il-eleg, kur neħħas breesħmas nar, bet kaf fer-riħs til-pee wiñnu maies reżiex, tad tee balliġi kaf sakki un neħħda wairs pahr pahwesta!“ — Tapat schinni paċċa flahjabs latram warrenam, kaf tam sawa warra eet masum.

No Konstantinopoles finn, ka starp Austrjas un Turijas waldischanahm tas sunnams sirħidis effoħt noheigħi. Turijas waldisħana Bosnijas pahrwalbnejha no ammata nozeblu, tapat arri Gradiskas kaimakku atlaibuse, Bosnijas behgleem peedewiħe un apfoħlijiwse wiñna nebħiħanahs, kas weħl kaf atraflħihs, atħażdinah.

No Austrrijas. Is-Wiñnes finn, ka 21 ta' Oktober (21 November) turrenes leela is-talhe pabeigħta jeb sleħgħta.

No Abissinijs. Tur tagħġad peħz ta laika, tamehr Angleeschi Leiferu Teodoru u swarreja un tas pats ferwi nonahwedams, sawu waldisħana atħażja — par waldisħana un ī-ħinna u smettahs Għajnejis II. Schis gan arri skaitahs pee krisittee kaudim, bet

tak winna darbi irr breefmiti meschona darbi. Stahsta, fa wiensch notwehris weenu zittu, tas arr tihschis scho semmi un waldischau dabbuhit; tam nu wiensch lizzis abbas ausis peebahst ar tahdu willu, tas ta fataista, fa ar to ware schaut un tad tif weenu jüteenu dewa wirsu, no fa galwa fachklihd gabbal' gabbal's. Bitteem 27 fakerteem eenaidnee-keem wiensch lizzis uozirst labbahs rohlas un kreisahs kahjas un tad tohs ißmest lauwahm un zitteem plehfigeem swchreem par barribu. Ko palibds kristiga tiziba no ahrenes tahdam, kam eelschpuffe, tas, irr firds tußcha no tahm dahwanahm, tas zil-weli atschlirr no swchreem un lohpeem, kam trubhst ta atschlchan, tas to zell zilwegigā gohba un wehr-tibā. Warr gan sapraßt, zil tur winna tahla semme sinn no stohlahm un no garrigahm fa arri laizi-gahm sinnaschanahm.

No Deenwidus-Minerikas. Lai gan Jesuitt is daschahm walstim padslhti, tomehr winni weetahm atrohd neween patwehrumu, bet arri mihiu usnemshamu un gohvaschanu; ta par prohvi winni taggad nomettusches Ekwadoras brihwawalsti. Tureenes republikas preeschneels tautas weetneeku apulje runnu turrejis, fazzidams, fa Ekwadora, no garrigeeleem waldisita tikkai pilnigi usplaußhohit un selfschoht; tapehz wajadsetu wissus likumus, tas faut fa garrigeekus lawetu, parwissam isdeldheit, lai buhut eespeljams lattolu tizibas kaidrumu pasargahit un ra Ekwadoru par ihstu lattolu basnizas walsti pahrewehrit, un scho swrehtu darbu nodeht Jesuitem, turru rohlas arri nahlschoht grahmatu un awischu pahrendischan, fa to andeles ministeris jaw paßroddinajis.

Tannokahs finnas.

No Berlines 23ta Oktober (6 Novbr.). Warkar Grantschu tautas runnak-wihri Versahé sawu runnas-deenu erfahla. Birmais padomis, to preeschä nehma, irr tas; taggadeja republikas presidenta Mat-Mabona waldischau pagarrinaht us wairai gaddeem.

Par linnu pahrohshamu un pirkshamu.

Iau daschu reis effam stablijuschi, ladda wihsé dafchi lauzineeki no Rihgas linnu luptscheem tiftschis peewiliti. Bet rad nu pehdeja laitsa taydas peewilschanas jo beeschi ween ergaddahs, rad derrehs kahdus notifikumus gaismä zelt, zitteem par algahdinaschanu un aissargaschanohs no slahdes.

Tai 2ta Juli, „Stuhra Stepja“ eebrautschanas weeta salihga trihs Tires fainneek ar K... B... f., tas linnus apflattijees, teiza: fa wiensch preeschä „Maisites“ pehwoht un ar schahdu noruanar.

Sileeschu fainneekam K. Bittam par diwil wesumeem no 62 pohdeem $51\frac{1}{2}$ rubt. birkawä; treschu wesumeem no 16 pohdeem par 50 rubt. birkawä un 13 pohti par 1 rubt. $81\frac{1}{2}$ f. pohti, tas istaifa, par wisseem kohpä 223 r. 24 f.

Geibaku fainneekam Ahbelkalnam par 43 pohti, $51\frac{1}{2}$ rubt. birkawä, tas istaifa 110 rubt. 72 kap.

Kahrilm Dselskalnam par 64 pohdeem, 50 rubt. birkawä, istaifa 116 rubt.

Pehz israfstitham ihmehni, K... B... f. apdahwina illatru ar 1 rubt. dserramas naudas. Tiresenechä juhds furgus wahgu preeschä un aisswed linnus Smiljan eelä

N 00, Moskawas Ahr-Rihgä, fur G... f. winnus pahrbahke, noswerr un prezzi fa swarru par ristigu usteikdams, prassa tahs pehrkamahs shmes, lai warretu swarru usshmeht. Lauzineeki nelo fauna nedohmadami, tahs eedohd, fur nu wtaneem urealsta wissadas sortes wirsu, kurras til angstu zennu nestahw fa norunnahs un B.... tungam teek usdohts, winnus us kantori west, fur nandu dabbuh. Kahdu puß standu krusseem schlehrseen par eelahm waddais, pehdigi nonahk Stabhu eela (Säulenstraße) N 00, atshah lauzineekus us eelas, ee-eel pats eelschä; ißnahldams teiz, fa namma-tehws H... G.... f. ne-essoht mahja. Mu lauzineeki schaubigi palikuschi stedsahs us spihkeri, gribbedami linnus aemt alpaltat; bet tas dohs, linni libds ar vehrzeemei aissbeguschi. Taggad turrahs lauzineek pree B.... f., lai gahda zeenijamu namma-tehws ar nandu, kutsch winnus tad pehdigi aisswedd us Bergbohm (eglitzen) wihiisi, fur arri pehz kahda briktia, virzejs K... B... f., brahferis G... f., zeenichts namma-tehws H... G... f. eerohdahs. Nu aprehkina pehz tahm usshmetahm urealstitham sortehtun atrohd:

Kahrilm Bittam par wisseem kohpä tikkai 116 rubli isnahf, fur pehz norunnas 223 rubl. 24 f. wajadseja;

Ahbelkalnam tikkai 57 rubl., lai gan pehz norunnas 110 rubli 72 f. istaifa un Dselskalnam 85 rubl. f., fur pehz norunnas 116 rubli istaifa.

Nelas! tristigi us pusehym daslihts.

Lauzineeki finnams ar scho zennu newarreja meerä buht, sahl scheloties un luht, bet wiss par welti; jo mehl teek draudehst, ja ar labbu nemenschoht to sohliu nandu, tad neto nedabbuschohit.

Dselskalnu weenu pashu eewedd zittä wihiisi un teiz, ja schis gribboht tohs sohliuohs 85 rublus dabbuh, tad effoh jaapleegina ar krusu parwisschanu appasch kahdas norakstas shmes. Gehaidits un preezigs, fa tahda wihsé jau dattu nandus dabbushohit, arri to darra, bes fa finn, tas tur usrafstiyts; us shmes bes apylezinaschanas, fa 85 rubl. fanehmis, arri stahw, fa pilnigi meerä effoh un nekahdas zittas pagehreschanas winnam wairs ne-essoht.

Pehdigi peenacht G. R.... (Kreewisch) egliites wihsuse ppe Kahrilm Bitta un Ahbelkalna un teiz: „Es emtu weens semju leelstungs, arri emtu djerdeis, fa seimneeti teek scho Rihga daudsi peerlahpti, man juhs gauschischi, tadeht dohdu jums to parvohmu, hanemmat to, to dohd, un esseet ar meerä, jo ar teefaschanu nelas ne-isnahf.“

Tiresenechä fadishwoja G deenas Rihgä, tad tikkai dabhuja, us Andeles-tefas pawehli, to pehdigi sohliu nandu ismafatu, to zittu peedjht atdewa adwokatam.

Tapat Mahrelkalna Geika fainneek, Jahnis Meschaku, pahrdewa sawus linnus 47 pohti H... G.... f. pehz norunnas par 118 rubl., bet wehl nau nelo dabbujis, tadeht fa ar teem pehzak pefohliteem 70 rubleem meerä nebhudsams to suhdsibu zaur adwokatu teefai nodewa.

No Blohma muischias Meischul fainneela Mahrtiiaa Oh-solina p.ka K. B... f. preesch H... G.... f. 8 bir-kawus un pahri pohdus par $49\frac{1}{2}$ rubl. birkawä; lai gan nahzahs pehz faderretas zennas kahdi 400 rubl., bet dabhuja tik 220 rubl. ismafatu.

Sinoles Ahdmianu fainneek, Peter Kunz, pahrdewa tam pasham $6\frac{1}{2}$ birkawas linnu, bet dabbuja tik 170 r., lai gan winnam pehz faderretas nahzahs kahdi 300 r.

Turpat dschowodams Jahnis Ahfers pahrdewa tam pasham 2 birkawas, 48 rubl. birkawä, fur pehz norunnas 96 rubl. wajadsetu, bet dabbuja tik 62 rublus.

Schoreis lai nu peeteet ar tik daud, jo wissus schi peeminecht nam eespeljams, surreem tapat isdeweess.

Lai mu lauzineekam eespeljams sawu prezzi drohshä weeta pahroh, tad ja-apflatta ihsumä, kahdi linnu andelmaxi Rihgä atrohdahs.

Wissupirms nahl tee ta lauzineets kantoristi, turri sche apirktohs linnus us faru wahrdi ahrsemmes fabrikanteem peesuhta. Tahds kantorists, weens jeb viini lohpā, turr us pirzejus, kas teek lohneti. Schee irr gohdigi pirzeji, mafsa arri to latras reisās augstako zennu, jo viiani pehrl preefsch ohtra, few nekahdu skahdi nedarridami. Scheem kantoristeem irr tee leelakee spihkeri, kur lauzineels pahrdewis un farus linnus nolikdams, leelako voi masatu dalku sakrahtu linnu atrohd.

Pehz scheem nahl tahdi, surreem gan fawi spihkeri irr, bet kas nedrihst ahrsemmes fabrikanteem us faru wahrdi pahrdoh, tapehz teem jorauga wai nu team kantoristeem pahrdoh, jeb us winnau wahrdi ahrsemmehm aisselleht. Schee arri turr few palibgs un lubko jau labracht, mahzinas uahdi dabbuhd jeb lehtaki eepirk. Bes tam wehl vianni dohd atlauschanas sihmes preefsch pirfschanas tah-deem, kas paschi nepehj frohna nodohschanas mafsaht, ar to norunnu, viianeem naudā gadda nodohschanas mafsaht, jeb tohs uspirktohs linnus atkal pahrdoh.

Tahdi nedrihst spihkeri ihpaschneeli buht. Ikkatu reiju lauzineels pee tahda linnus noweddis, atrohd wai nu parwissam tuftchu fekhuni, jeb ja dauds, kahdu pahri wesumu, turri kahdu stundu agrafi nolifti, bet sinnams wehl ne-aiss-mafsaht irr. Tihlids ka nu lauzineels teek pavaddahts, tamehr jau linni aissbehg zittā spihkeri, kurru lauzineels wairs neware astraft.

Pee scheem pehdeejem peederr arri tee augscham min-neteet pirzeji.

Tihlids tahdi eebraudamu lauzineeku fateek, tad tam sohla pahralu zennu, ta tannit brihdi irr, zaur lo tee goh-digee pirzeji arweenu atkabpahs, nedrihstedomi to win-neem nosfazitu zennu pahrfahpt.

Kad nu tahdeem laimeahs linnus ismahnih, ta augschā minnehts, tad dohd tikkai pusti no sohlitas naudas; bet ja lauzineels negribb fanemt, tad to sah baidiht, ta neko nedabbuschoh; ja arri tas nelihds, tad sah ar meera fahlg-chani un sihmu parakstischani, un kad pehdigti arri tas nelihds, nu tad lai nu eet lauzineels suhdeht, jo vianni jau labbi sian, zit ilgt tad lauzineels ware Rihgā bes nau-das ristretees, jo lauzineela manta winnau rohka. Bes tam wehl lauzineels pilsehtas teekas lakkumus neprasdams, arweenu fawu fuhsibū famaita un pehbulgi paspehle, jo viinai weeta adwolats us teefahm nahl. Viinai mehds wehl ta eristeh, ta weens farunna, ohts aisswedd un ziis atkal fanemt, ta la pehdigti lauzineels ihsti nesinn, kam winsch pahrdewis; tad teek arweenu teikt, ta lauzineels effoht us tizzibas pee viinai atweddus un schis viinam bewis, lo ta prezze wehrta bijuse. Arri teek labracht fa-derreschanas sihmes voi nu pahrmaintas jeb parwissam atnemtas.

Daschi lauzineeli mehds teikt, ta teesa Rihdsineekus aiss-tahwoht, bet tas ne mai naw teesa, jo kohpmannu teefat par flauw warr leezinah, ta viinai lauzineekus aiss-tahw zit warredama, un ja lauzineels paspehle, tad tikkai viinai pascha dumjiba un lakkumus neprachana pee tam wainiga.

Kas linnus tahdeem Rihgā wahrdoh, lai eevehro:

- 1) ta bes leezineekem nemas lai nepahrdoh, un leezineeku wahrdus un dīshwohkus skaldri prahktā paturr;
- 2) ta skaldri isslauschna, kas tas pirzejs irr un preefsch kahda kantora pehrl, tad ta pee linnu nodohschanas wehl jauta, kas fanemejs un preefsch ta fanemm un voi faderretu zennu mafsahts;
- 3) lai pasifikamus lihds nemm, ta kahds linnu poħds ne-pasuhd pee atdohschanas;
- 4) ta no atdohschanas weetas agrafi prohjam ne-eet, ta-meħr naudu nedabbuh;
- 5) ta faderreschanas sihmi no roħlahm aħra nelaish;
- 6) ta lai ne kahdu salihgschanu ar pirzeju pehzak netaisa,

7) ta kah striħde isnahk, tuhlin ne pirma galla pee fuħ-sibas to leetu adwolatam nedohd un lai nelaishahs wis fabaiditees no pirzeja, kas kahda, ta zaur prozeffi til paspeħleschoht, tadeħħi ta winsch, pirzejs, adwolata waixal warroħt mafsaht ne ta lauzineels un ta-deħħi schis taisnibu dabbuschoh. Sinnams, ta lauzineels, kurħi prahkti buhs pahrdewis, zaur adwolata prozeffi winnehs, un ta kah viinam nicas ad-wolatam naw jamakka.

Lauzineeli issargafees wissu-labbati no peekrahpscharas zaur to, ta viinai faru prezzi pahrdohs kantoristeem un schahdi irr;

Brahki Hill Ahr-Rihgā Suworow eelā № 7.

Kuming (Kaiminsch) Gelsch-Rihgā Smilħu eelā.

Mitchel un Beedris (Draugs) Ahr-Rihgā, Fuhrmann eelā № 26.

J. G. Schepeler, Dīrnawu eelā.

P. B.

Mahzitaju truhfst.

Taggad gandrihs wissahm Widsemmes draudsehm wehl mahzitaji irr, bet schi ir ta nelaime, ta kandidatu truhfst. Kandidats irr wihrs, kas mahzitaja ammatu studeerejis un kas gattaww irr par mahzitaju palist, tad winnau fawz. Taggad Widsemme new een a pascha kandidata nau, kas itt wissu buhtu isdarrijis un peepildijis, ta ta pehż basnizas lakkumee tħalliħt par mahzitaju warretu palist.

Kandidateem Rihgā pee basnizas teesas japecet-zahs un effams jataifa. Scho gaddu neweens pats kandidats nau peeteizees.

Wissas Widsemmes mahzitaji kohpā tħetrem jauneem mahzitajeem mafsa 1200 rub. subr, kāram 400 rub. Scheem jauneem mahzitajeem jastrħda tur, fur mahzitajis mirris jeb us zittu draudst aissgħajis. Tahdu jaunu mahzitaju, kam ihpaschas draudses wehl nau, fawz par wħi aru.

Tahdu wifaru taggad Widsemme pawissam truhfst. Tannit Widsemmes dakk, kur Iggaunki dīshwo, taggad 3 draudses bes mahzitaja. Tapat arri tannit Widsemmes dakk, kur Latweesch dīshwo, 3 draudses bes mahzitaja.

Harjeles draudse Iggaunku dakk 2 wefflus gaddus bija bes mahzitaja. Taggad nu pat Harjelescheem gan faww mahzitajis tizzis, bet tahds, kas jau zittot draudsei bija par gannu. Tad nu Harjeles draudses weetā atkal zitta draudse besħħa palikku. Bet schahs Iggaunku draudses, kuras wahrdi nesinnu, wehl 2 Iggaunku draudses bes mahzitaja, Rugatnes draudse un Saras draudse. Rugatnes mahzitajis Hollman irr palizzis par direktori tam paggasta skolmeistarū seminarum Lehr-patōs preefsch Iggauneem. Saras mahzitajis, prahwests Lenz, jau fenn Deewa preefschā aissgħajjis.

Tahs 3 Latweeschu draudses, kurrha mahażitaju nau, irr Allukne, Nitaure un Wezz-Peeħ-bal ga. Allukneescheem ta teiz Brenner paliks par mahzitaju, kas agral' Bliskawā bija par palihha mahzitaju.

Wissu Widsemmi zaurmeklejoh taf per laimi ween u kandidatu atrohdam, prohti tahdu, kas

gan wehl nau gluschi gattaws, bet kas jo drīhs gattaws buhs. Pehz basnizas liktumeem neweens kandidats par draudses mahzitaju newarr palikt, pirms wesselu gaddu pee weena wezzaka mahzitaju bijis un mahzitaju ammatu mahzijees, redse-dams ar sawahm paschahm azzim, kā mahzitajam sawu darbu strahda un mahzitajam palihdsedams. Jo Tehrypatā mahzitaju ammatu is grahmatahm ween jaunekli mahzabs.

No wissa ta warr noprast, ka jau tāhs draudses, kas taggad bes mahzitajeem, newarr pee mahzitajeem tik. Bet kas wehl tad buhs, kad mahzitaji mirrihs un atkal zittas draudses buhs beschā?

Taggad paldees Deewam gan atkal wairak' jaunekli Tehrypatā studeere mahzitaju ammatu. Bet schee jaunekli taf agrat' kā par iahdeem gaddeem newar par mahzitajeem patilt, tadeht, ka winneem papreelch pee basnizas teefas 2 effami jatarr un probwes gads pee weena wezzaka mahzitaja japawadda. Pee wissa scha puylina daschs gads teek notehrehis.

Tā tad drohschi jatizz, ka nahforschōs gaddos tādu draudschu skaitlis wairofecs, furrahm mahzitaju truhzihs.

Un par to jo wairak' tadeht jabehdajahs, ka taggadeji Widsemmes mahzitaji neween mahzitaji iween irr kā Wahzsemme un zittas semmēs, bet arri skohlu direktori un skohlu pahrluhfotaji. Masakās draudses rohdahs libds 10, leelakās draudses wehl wairak' skohlas. Kā gan skohlas lai seff un us preelschu lai eet, kad draudsei wesselus gaddus mahzitaja nau, itt kā parprohwi harjeles draudsei notizzis?

Tāhs draudses, furrahm mahzitaja nau, finnams gluschi bes aplohypchanas nepaleek, bet no swescheem mahzitajeem teek aplohypas. Bet peetik draudsei ar to tas newarr, neween tadeht ka sweschi mahzitaji ihsu laiku ween paleek, bet arri tadeht, ka winni skohlas newarr aplohyp.

Tāhs kandidatu truhkums Deewa walstibai nau par labbu. Labbak kad dauds irr to kandidatu, tā ka draudses pehz patifchanas few mahzitaju ware zelt, us kurru winnahm firds neffahs, ne kā taggad irr, kur draudses Deewam warr pateikt, ja tik ween faut kurru dabbu par mahzitaju.

Labba atbilde.

Kad Wahzsemmes Leisers, Wilhelms I pehz heigta Frantschu farra lahdū leestungu pulzīau, kas karrā leelu gohdu bija pelnijusches, bija sapulzejis pee gohda-maltites, tad winsch pehz sawa laipniga eeraduma pehz ehfchanas ar ikweenu no scheem weesem druszin farunnajahs. Tā winnam arri gadijahs wezs deewabihjigs fung. Scho Leisers tā usrunnaja: „Nu faklait juhs manni, kā juhs man to isstaidrojet, kā tas man tā irr notizzis?“ itt kā winsch buhtu gribbejis fazzib: Es sawā wezzumā

us to waires ne buht ne-efmu dohmas, wehl us Leisera krehsla kahpt, bet kā es to wehl buhtu zer-rejis, tik leelus un brihnischligus farra darbus is-darriht, kā nu irr notikkuschi.

Weefis atbildeja pasmeedamees: Augsta Leisara Majestete, to gan warr lehti isstaidroht.

„Kā, lehti?“ atbildeja Leisars: „woi tad juhs man weenu zehloni par to warrat fazzib?“

Weefis atbildeja: Wiss masak trihs zehloni irr.

Nu, es tik ko weenu warru atrast, bet fakkat man sawus trihs zehlonus.

Wezzais fungis atbildeja: Birmā kahrtā, juhs schehligs Leisars, effah eemantojuschi sawa deewabihjiga tehwa un sawa tizzigas mahtes svehtibu, un no tahdeem behrneem irr ralstibis: tehwa svehtiba ustaiša behrneem nammus.

Öhtrā kahrtā: juhsu farra pulsus irr pawaddi-juschas dauds tuhlstochu deewabihjigu pawalsineeku luhgschanas; un no schahm stahw ralstibis: taisna zilwela luhgschana dauds eespehj.

Treschā kahrtā: Juhs, augstais Leisars, sawā firds pasemmibā nedohdeet gohdu ne sawai gudribai, neds sawam spehkom un nopolnam, bet tam kungam ween. Un no tahdeem irr ralstibis: lepneem Deewas pretti turrahs, betpasemmigeem winsch dohd schehlastibis.

Ar leelu preeku fazzija Leisars us sawu weefi: Man gauschi patih, ko juhs fakkat; to wathag arri krohna-mantineekam dsirdeht; un us scho, kas tuwūmā stahweja, fazzija: nahz, mans dehls, un leez tewim arri no scha lunga atstahstiht, ko man nupatt irr fazzijis; tas arri tewim buhs par svehtibu.

G. R.—r.

Preefsch Jesus draudses behrnu namma Peterburgā

dahwinati: Baue mahzitaju hōst Bebis:	1 rbt.
no Ahraishem	6 "
No Andrei Tariisev Tirsas draudse	1 "
kohpā ar zittahm dahyanahm, kas jau Latveeschu awijs peeminnetas, 95 rubbi. Sirfngi mihleem deewejeem pateidamees un Deewa svehtibu weghedams, es mihius awijs lahitajus no jauna luhdsu, to peeminnetu mihleedams darbu libds ar muns wehl us preefschu west, peeminnā turredami to wahrou Ebr. gr. 10, 24. Lat zittu wehrā nemmam ar skubbinaschanu us mihlestibū un labbeem darbeam.	
20. Oktober. 1873.	G. Seeberg,

Jesus draudses mahzitajis
Peterburgā.

Nihgas Latweeschu beedriba. Swehdeen tā 38tā Oktober wakkā buhs weesibas wakkars

ar danzofchanu.

Maska kungeem un dahmahm 50 kap., bet tik beedream un tadeht beedru kahrtes jayarahda. Gefahlfees pulst. 8, beigfees pulst. 3.

Preefsch neezi bā.

Nihgas Latv. labdarrischanas beedriba. 1mā November, pulst. 5 pehz pufdeenas

Komitejas sapulze.

Turklabt arri tee zitti beedri teek luhgti, pulst. 7 fanahst par skohlas buhschanu farunnatees un nospreest.

Komiteja.

Lihdi 26. Oktober amstutždi 2970 un aizgahjuždi 2876 tūggi.

Athilbedams redaktehrs: A. Leita u.

